

צוריאט ארמנית "מרקז ואוריתורוכסיר" "

116 עמור'ס 1955 כסא

מרד ואורתודוכסיה

הדתית, מפועלי אגודת ישראל עד העובד הדתי מצד אחד, והמזרחי מאידך.

ראשי הפועל המזרחי קבלו מתכניתו את הקליפה החיצונית, את המיזוג עם המזרחי. את רעיונו המרכזי השליכו. אין פלא שרבים מחברי הקבוץ התנגדו על כן לרעיונותיו של משה אונה שהולידו התנכרות וטשטוש בלבד, מבלי לתת תמורה חיובית.

הצד השוה בין כולנו היה, שאין "הקבוץ הדתי" כגוף יוכל להיות מסונף למפלגה זאת. הקבוץ כשלעצמו אינו גוף פוליטי-מפלגתי, ורק הודות לאופיה התנועתית של מפלגת "הפועל-המזרחי" עד כה הוא היה מסוגל לכלול בתוכו גם תנועה קבוצית כגוף. שנויה במחלוקת היתה המסקנה האחרונה. זיקה תנועתית, הקשרים עם הצבור הדתי מכאן — שמירה על טוהר הרעיון מכאן — מה עדיף? זאת היתה שאלת המועצה. התוצאות משקפות פחות או יותר את הלכי הרוח בקבוץ. אין הקבוץ משלים עם מיזוג זה, המוצע, כעובדה. הוא מתנגד לו ומנסה להכשילו. אם יהפך לעובדה לא ישתייך למפלגה זאת מחמת מהותו התנועתית. חבריו יפעלו בה — אם רצונם בכך. אך נצטרך עוד להלחם שינתנו לנו האפשרות להשתייך להסתדרות הפועל-המזרחי, מבלי להשתייך למפלגה. ועידת הפועל-המזרחי הקרובה תכריע בכל השאלות הכרוכות במיזוג זה ואין ספק שהקבוץ יפעל לפני, ובועידה זאת, בהתאם להשקפות שבאו לידי בטוי במועצה.

הודגש פעמים רבות שרשת השאלות הן פוליטיות שחברי הקבוץ מטפלים בהן, צרה היא מדי. מדינתנו נאבקה בבעיות קשות מאד בפוליטיקה הפנימית והחיצונית, הכלכלית והסוציאלית. אסור לנו להתרכז בדיונינו הפוליטיים תמיד אך ורק מסביב לבעיות ההתארגנות של הצבור הדתי. דרושה לנו עירנות לכל המתרחש במדינה ואז נראה גם בעיות אלו בפרספקטיבה נכונה. תפקיד הועדה הפוליטית שהמועצה דורשת לקיים בכל קבוצה, לעורר את התענינות החברים בכל השאלות הפוליטיות האלו. נקוה שתבחר בקרוב ונשמע על פעולותיה ותכניותיה.

צוריאל אדמנית

אנו היינו הדבקים במשנת ראשוני התנועה ובעלי האידיאולוגיה שלה. האישים שמואל חיים לנדאו ז"ל, הרב שפירא ז"ל ואחרים שהלכו בדרכם, מרדו את המרד הקדוש — לא רק בסביבה החילונית שסובבה אותם — אלא גם בתפישות דתיות מקובלות מרדו. הם שאפו לחדוש קיומנו ע"י תורת אמת, לקדש חייהם בתורה ולטהרם בעבודה. לפעמים נדמה שפחד תקף את הפועל המזרחי בפני אומץ הרוח שגילה בהכריו תורה כזאת והוא מנסה להרגיע את עצמו ואחרים, לאמר: אל תתרגשו, לא התכוונו להפריע את מנוחתכם כל כך. אין מרדנו — מרד, חידושנו — אינו חידוש; הסוציאליזם שלנו מהול במים ואל לכם לשים לב למחלות נערים. כדרך אותו הגבר המתבייש קצת בחלומות ימי נעוריו ומנסה להטשטש אותם כדי להראות שהוא ראוי לבוא בקהל גדולים.

הצד שכנגד רואה לעומת זאת בנו, בדבקים במהלכי רוח ראשונים, בעלי אמונה אורתודוכסית שאינם מבינים את המציאות, זאת הדורשת גמישות, ויתורים.

אין פלא שויכוח זה נטוש בין אנשי ההגשמה בצד האחד, ואנשי הפוליטיקה ה"מקצועית" ה"עסקנית" מאידך. יש לנו, לאנשי הקבוץ ספוק עמוק ביצירתנו. בשבילנו אין משנת "תורה ועבודה" מלה כתובה, מאמרים שבלו במקצת מחמת זקן. בשבילנו הם תוכן חיינו, כה היוצר ובונה.

לפעמים מתקבל הרושם כאילו השיחה בינינו דומה לשיחה בין שני אנשים חרשים שאיש אינו שומע לגמרי את שפת רעהו. זה טוען חטין ואידך עונה בשעורין.

החידוש שבמועצה זאת היה רק שהצעת ה"מיזוג עם המזרחי לא צמחה במחנה סיעת הרוב של הפועל המזרחי בלבד. גם מספר חברי הקבוץ ראו צורך בכך, לשנות את הדפוסים הארגוניים של התנועה, בהשתנות התנאים המדיניים במדינת ישראל. משה אונה היה מהראשונים שדרש הפרדה של תפקיד המפלגה מהתנועה וההסתדרות. הוא דרש להעמיד מפלגה זאת לרשות הגשמת פרוגרמה לאומית-דתית מתקדמת, שיכולה לאחד בקרבה את כל האלמנטים החיוביים של היהדות

במציאות
המהותי
ל מאמץ
פוא, דרך
נפשויות
ומזוגת.

שהקבוץ
הפועל
ז סופית
להצטרף
שית של

ממפלגה

מסגרות
המזרחי
א ידוע
זמפלגה
יבואו
זקו את
צצמה?

(זחות)